

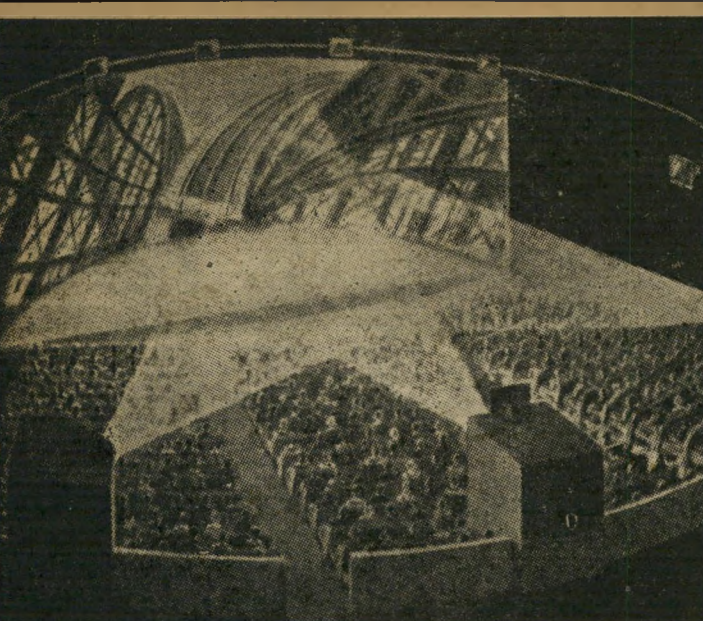
1927

הסרט ההוליוודי היה הראשון אשר החזק לזמר ולזמר. זמר הגיאו, בהשתתפות אל גילוסון סימן את המפנה הגדול. חברות שלא הבינו את משמעות המהפכה הגדולה דבקו בסרט האלם, פשטו את חרגל. חבי רות קסנות שעברו לסרט המדבר, הצלחו

1934

הוליווד משכה שח קנים סבמות בורד ביי כמו קלארק גייבל וגם סבמות חוץ לארץ, כמו השבדית הידועה גרטה גארבר.

1954

עם עלייתה הגדולה של הסלביזיה חלה ירידה עצומה בהכנסות הוליווד, שבקשה אמצעים להחזיר את הקהל לאולמות הקולנוע הריקים. לבסוף נמצא משהו שאין לראות כמותו על בו הסלביזיה: סרט תלת-ממדי. פותחה שיטה — נראמה — המקרינה את הסרט על 3 מכונות.

שימת לב העתונות. חדשות מהוליווד, רכי לות אודות שחקנים — כל אלה נבלעו על ידי הקהל. לא סחוח מן הסרטים שהופקו שם.

הצעיר השואף לגדולה. המלחמה העולמית הראשונה גרמה להרס כמעט מוחלט של מרכזי ההסרטה האירופיים הגדולים. חפוקת הראינע הבריטי, הצרפתי, האיטלקי הגרמני והרוסי ירדה כמעט לאפס. אולם השוק, הקהל בעולם כולו, נשאר העב לסרטים. סרטים אלה סופקו עתה כמעט אך ורק על ידי האמריקאים.

בעת מלחמת העולם הראשונה עלו לבי דולה, בין היתר: צירלי צאפלין, שחקן מיוזיק-הול אנגלי אשר נתפתה, בהיותו להקתו בסוכו באמריקה, לחתום על חוזה לסוכו סרטים בהוליווד. צאפלין, שבנעוריו ידע דלות איומה, לא יכל לעמוד בסגל השכר הגבוה (אלף דולאר לשנה) שהוצע לו. דאג לס פירבנסק, שסימל, בסידרה ארוכה של סרטי הרפתקאות, את הצעיר האמריקאי, הי ילדותי, השוכב, השואף לגדולה; מרי פיק פורד, הכוכב הראשון, שהופעתיה בסידרה של סרטים רגשניים הקנו לה את התואר "אהובת העולם".

אולם, חשוב מכולם, — בעת מלחמת העולם הראשונה הגיע לשיאים אמנותיים במאי הסרטים הגדול הראשון, דוד חרדי גריפית.

בשעתו, נועז. גריפית היה שחקן-במה כועס כשרון וחסר-הצלחה. הוצע לו לשחק בסרט והוא הסס זמן ארוך, כיוון שאת הסרטים היו מציגים אז בירידים, מרתמים וחי נטיות. בהשחאה לתיאטרון האלבנסי היה אולם הראינע מקום המוני ומכוער. שחקנים שזכרו את עצמם לא נאותו להשחקי במי זמנות כאלה.

גריפית, לאחר התלבטויות רבות, נתפתה לגלל השכר הגבוה שמפיקי הסרטים יכלו לשלם כבר בימים ההם. אולם לא זמן רב היה שחקן. עד מהרה החל לביים סרטים קצרים וכמעט מיד נחלל בבעיות טכניות שאלצו אותו לבקש פתרונות חדשים לחי לויסין. כותב על עבודתו של גריפית אחר מסרטי הראשונים היסטוריון הקולנוע לר איט גייקובס:

גריפית בים סרט המבוסס על ספור מאת ג'ק לונדון... שיאו של הספור היה המונה בה שני שודדים מתחילים לא לבטוח איש ברעהו. כוחה של התמונה היה נעוץ בזה שהקהל ידע מה מתרחש במוחה של כל אחד מן השודדים. הדרך האחת שהיתה ידועה עד אותו זמן לציין את מחשבותיו של שחקן היתה, "שלופותי החלום" (בה נראתה בפנת מסגרת התמונה, תמונה אחת שהביעה את המחשבה). להטוט זה, מקורו היה בשתי אשליות: הראשונה, כי המצלמה חייבת לעמוד כל העת בנקודה וזה הנקודת המבט של צופה בתיאטרון, והשנייה — כי זעולה מסוימת חייבת להכלל כולה בתמונה אחת.

גריפית החליט על צעד מהפכני. הוא העי ביר את המצלמה למקום קרוב יותר לשחקן ממנו נראתה ביתר ברור הפנטומימה שלי. איש לפני גריפית לא העלה על דעתו כי אפשר לשנות את מצב המצלמה באמצע התמונה. עתה פתרון זה נראה טרש; כי שעתו הוא היה נועז.

נגלית זו ועוד אחרות כמותה גרמו למה פכה באמנות הסרט. גריפית המציא את העריכה (מוסנאי). **תקריות לא נעימות.** כעבור שנים, כאשר החלו סרטי של גריפית להגיע לכריח

המופצות, הם עשו רושם עצום על אנשים כמודובקין וסרגיי אינושטיין. כתב מודובקין (בספרו הסכניקה של הסרט): "מה היה גריפית בעינינו, אנשי ההסרטה הסובייטים הצעירים, בשנות העשרים למה? בסשטות ומבלי כל הסוס: תגלית".

השפעתה של הוליווד על אמנות הסרט היתה גדולה ומכרעת. הכריז הבמאי האירי אלפרד היצקוק: "זכרו את דוד חרדי גריפית! בכל פעם שאתם מבקרים בקולנוע אתם נהנים, בדרך עקיפין, אולי, אבל ברורה בתכלית, מפירות עבודתו".

1953

סרטיה של אנט קלרמן מעוררים בלב הצופה המודרני רק גיחוך. אופנת בגדי היט השתנתה מאז, אולם עקרון הערחה והגירוי לא השתנה. כפי שמוכיחה תמונת הפירסומת של מרילין מונרו. כמו אנט קלרמן, היו גם קשריה של מרילין מונרו עם אומנות המישהי רופפם ביותר. איש אינו מעז לסטון שהיא יודעת לחשק, היא הגיעה? הבד — ואל מרובי הפוסמות — זרן אולפני צלמים העוסקים באספקות תמונות של נערות ללוחות מצויירים.

תפוקת הסרטים ההוליוודיים הגיעה לשיא אים חסרי תקדים בסוף שנות העשרים. אולם באותן שנים שוב לא היה הסרט היר ליבודי המולך האחד בכפה. הסובייטים למדו מגריפית, הפיקו יצירות מופת בהן חדשו הרבה. הסרט הצרפתי החל מתאושש. הגרי מנים והאנגלים גם הם נתנו לעולם יצירות שיכלו להתמודד עם התוצרת האמריקאית. לאסוגה של הוליווד גם אירעו בה תקריות לא נעימות אחדות, שערוריות, שלא היו קשורות במישרין לאמנות הסרט, אבל שהשי פעמם העקיפה עורנה מורגשת עד היום.

כבדים מרצון. תעשית הסרטים היתה לעסק מכניס רוחים שמעטים דוגמתו והת עשרותם של אנשי ההסרטה הביאה לחי הוללות, שזכו לפרסומת רבה בעתונות. נש פיות הוליווד, שהוכירו אורגיות רומאיות, זכו לכיסוי רחב בעתונות העולם, דבר שנת קבל באהדה רבה אצל המפיקים, אשר מכבר עמדו על הערך הרב אשר בפרסום האישי של הכוכבים.

אולם הפעם הוגדשה הסאה. באחת הנש פיות הללו נהרג, במסיבות מסתוריות, במאי צעיר. בנשף אחר מתה שחקנית יפה. הפר סומת הרחבה שבאה בעקבות מקרים אלה הפכה את הקערה על פיה. נדמה כאילו כל הטוב — האמנותי — אשר יצא מהוליווד יצשח; עתה זכרו רק את כל הרע — מבי חנינה מוסרית — שיוחס לה, בצדק או שלא בצדק.

שערוריות אלו הבאישו את שם הוליווד, ובמאמץ להיטהרות עצמית ככלו אנשי הסרטים את עצמם באויקים של צנוורה (מרצון) חמורה ביותר. כל סרט עובר, מאותם ימים, צדו בשלב הכתיבה, בחינה קפדנית אצל הצנוור, הנבחר על ידי כל החברות. הוא הקובע מה מותר ומה אסור בסרטים. התו צאה: נושאים מבוגרים כמעט שלא ייתכנו בסרט הוליוודי. רמזים פונוגראפיים עוברים תחת ידו מבלי כל תקון, כיוון שאין הם יותר מרמזים. הצנוורה ההוליוודית היתה ועודנה מכשול על דרכו של הסרט האמרי קאי לבגרות, מבחינת התכן הגישה, לסחות. **מתחרות במל מארין.** שלושה משבי רים, שירדו על הוליווד בזה אחר זה, התישו אותה כמעט לחלוטין. הראשון היה, כאמור, משבר השערוריות, שהזיק גם לפרטטיזיה, גם לקופה. המשבר השני בא כאשר חברה קטנה וחלשה, האחיים ווארנר, החלה מסיקה סרטים קוליים, שהראשון בהם היה זמר הגיאו (ראח תמונה).

הסרט המדבר העלה את האחיים ווארנר לדרגת העשירה שבחברות המפקה. חברות אחרות, שלא מהרו להכיר בקולנוע, הפסידו מיליונם.

המשבר השלשי בא בעקבות ההתמוטטות בול סרטי, בשנת 1929. מספר המבקרים בבתי הקולנוע ירד פלאים, יחד עם זה ירד ערך מגיות חברות הסרטים. ויליאם פוקס, האיש שלחם בהצלחה בחברת הפטנטים ובנה קיסרות צלולוד אדירה, פשט את הי רגל. פשטו את הרגל חברות כמו פאראמאונט ויוניברסאל. התוצאה: הל סרטי, רחוב הבאנקים, רכש אט אט את השלטון, הכספי לפחות, על חברות ההפקה. כיום אפשר להי ווכח במחזה מוזר: חברת השקעות אחת מחזיקה במניותיהן של שתי חברות סרטים יריבות, המתחרות ביניהן בכל מאוץ.

קיצוצים במשכורות. מלחמת העולם השנייה גרמה, כמו המלחמה הראשונה, להתי אוששות כללית בהוליווד, אף על פי שהפעם לא היה לסרט האמריקאי כל מונופולין על (המשך בעמוד 14)